

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

CURRENT PROBLEMS OF FIXED ASSET ACCOUNTING

Шаровська Т.С.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та аудиту,
Одеський національний економічний університет

Мальченко Г.В.

студентка,
Одеський національний економічний університет

Sharovska Tamara

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Associate Professor, Department of Accounting and Audit,
Odessa National Economic University

Malchenko Hanna

Student,
Odessa National Economic University

В сучасній ринковій економіці для розвитку господарської діяльності підприємства необхідно проводити облік основних засобів підприємства. Для цього вони впроваджують новітні технології та техніку, які дають змогу використовувати нові фінансові інструменти та механізми. Підприємства функціонують завдяки матеріально-технічній базі, головним інструментом якої є основні засоби. Продуктивність праці, якість виробничих товарів та прибуток підприємства загалом залежать від стану основних засобів. Раціональний облік основних засобів дає змогу підприємству правильно здійснити процес відтворення, поповнення та оновлення основних засобів, завдяки чому підприємство може бути конкурентоспроможним на ринку. Повна, надійна та достовірна обліково-економічна інформація забезпечує ефективність обліку основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, основні фонди, бухгалтерський облік, облік основних засобів підприємства, ефективність використання основних засобів.

В современной рыночной экономике для развития хозяйственной деятельности предприятия необходимо проводить учет основных средств предприятия. Для этого они внедряют новейшие технологии и технику, которые позволяют использовать новые финансовые инструменты и механизмы. Предприятия функционируют благодаря материально-технической базе, главным инструментом которой являются основные средства. Производительность труда, качество производственных товаров и прибыль предприятия в целом зависят от состояния основных средств. Рациональный учет основных средств позволяет предприятию правильно осуществить процесс воспроизводства, пополнения и обновления основных средств, благодаря чему предприятие может быть конкурентоспособным на рынке. Полная, надежная и достоверная учетно-экономическая информация обеспечивает эффективность учета основных средств.

Ключевые слова: основные средства, основные фонды, бухгалтерский учет, учет основных средств предприятия, эффективность использования основных средств.

In the modern market economy for the development of economic activity of the enterprise it is necessary to keep records of fixed assets of the enterprise. To do this, they introduce the latest technologies and techniques that allow the use of new financial tools and mechanisms. Enterprises operate thanks to the material and technical base, the main tool of which are fixed assets. Labor productivity, the quality of production goods and the profit of the enterprise as a whole depend on the state of fixed assets. Rational inventory of fixed assets allows the company to correctly carry out the process of reproduction, replenishment and renewal of fixed assets, which allows the company to be competitive in the market. Complete, reliable and reliable accounting and economic information provides the efficiency of accounting for fixed assets. The purpose of this article is to analyze the generalization of theoretical foundations and to bring recommendations on the efficiency of accounting for fixed assets at modern enterprises. For more convenient compilation of accounts, it is necessary to clearly keep records of fixed assets. Planning for

reproduction of fixed assets, carrying out their revaluation and inventory requires the grouping of objects of fixed assets of the enterprise, that is, they need to be classified by attributes. A well-grouped classification of fixed assets helps the company to effectively keep records of fixed assets in the enterprise in automated control systems, which improves the organizational accounting system at the enterprise. In the modern economy there are a number of problems that reduce the efficiency of the use of fixed assets in the enterprise and have a negative impact on the production process and management process in the enterprise. One of the most important problems facing the enterprise is the complexity of valuation of fixed assets and the choice of value. Most domestic enterprises use in the national accounting practice a traditionally developed method of displaying fixed assets at initial cost. This article will be considered the actual problems of modern learning of fixed means and recommendations on their effective use.

Key words: fixed assets, key assets, accounting, accounting of fixed assets of the enterprise, efficiency of using fixed assets.

Постановка проблеми. Нині в сучасних умовах господарювання перед Україною постали проблеми подолання спаду виробництва на вітчизняних підприємствах, серед яких слід назвати нестачу фінансових ресурсів, банкрутство та ліквідацію суб'єктів господарювання. Найголовнішою проблемою, що постає перед підприємством, є ефективність використання основних засобів. Отже, основним завданням вітчизняних підприємств є підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, найважливішими складниками якої є основні засоби. Також актуальною проблемою є виявлення найбільш важливих чинників, які впливають на зміну рівня використання основних фондів суб'єктами господарювання.

Раціональний облік основних засобів дає змогу підприємству правильно здійснити процес відтворення, поповнення та оновлення основних засобів, завдяки чому підприємству може бути конкурентоспроможним на ринку. Повна, надійна та достовірна обліково-економічна інформація забезпечує ефективність обліку основних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематикою ефективності використання основних засобів підприємства займалась низка вітчизняних та зарубіжних учених, серед яких можна виділити таких, як С.М. Волинець, Л.В. Юрчишена, Н.І. Приходько, О.В. Доніч, К.О. Кандиба, О.М. Гайдаєнко, О.О. Швець.

Спершу необхідно розглянути поняття «основні засоби». Так, Т.В. Мордвінцева та К.О. Ступей вважають, що основні засоби – це матеріальні активи, придатні для використання в процесі діяльності суб'єкта підприємництва або установи (організації), які втрачають свою вартість частково шляхом перенесення її на знову створений продукт, очікуваний термін використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу) [1, с. 92]. С.М. Гречко дає інше трактування поняття «основні засоби»: основний засіб – це необоротний актив, призначений для господарської діяльності, тобто його планується використовувати в господарській діяльності [2, с. 26]. Л.К. Сук та Л.П. Сук вважають, що основні засоби підприємства, установи – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом

тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері [3, с. 647].

Вітчизняні вчені О.В. Коваленко та І.В. Громова ототожнюють поняття «основні фонди» та «основні засоби», вважаючи, що це є сукупністю матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері [4, с. 24, 5 с. 25–26].

Згідно з П(С)БО № 7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує задля використання їх у постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних, соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (операційного циклу, якщо він довший за рік) [6].

На основі проведеного аналізу наукової літератури можна дійти висновку, що більшість науковців під поняттям «основні засоби підприємства» розуміє матеріальні активи підприємства, які використовуються для ведення виробничої діяльності підприємства. У більшості вищенаведених праць звернено увагу на те, що основні засоби підприємства мають бути використані протягом тривалого часу, а саме більше одного року чи одного операційного циклу.

Аналіз наведених визначень поняття «основні засоби» за нормативно-правовими актами дає змогу стверджувати, що під час визначення поняття «основні засоби» більшу увагу акцентують на їх матеріальності (тобто на наявній матеріально-речовій формі), їх призначенні (чи використовуються вони в процесі виробництва або постачання товарів, чи даються в оренду іншим підприємствам) та строку їх корисного використання (більше року або одного операційного циклу, якщо він більше року) [7–9].

Вищенаведені ключові критерії визнання основних засобів покладені в основу визначення поняття «основні засоби» в нормативно-законодавчих актах, під якими слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою матеріально-речову форму протягом довгого періоду та всього терміну експлуатації, який становить один рік або один операційний цикл, якщо він довший за рік.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідженнями та аналі-

Таблиця 1

Сутність поняття «основні засоби» згідно з нормативно-правовими актами

Нормативний документ	Визначення поняття «основні засоби»
Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство/установа утримує задля використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам чи для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).
Податковий кодекс України	Основні засоби – матеріальні активи, зокрема запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних та архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6 000 гривень, невірничих основних засобів та нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання в господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом, а очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16	Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; використовуватимуть за очікуванням протягом більше одного періоду.

зами відомих вчених підтверджується актуальність теми статті. Нині актуальною залишається проблема ефективності ведення обліку основних засобів на вітчизняних підприємствах.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є аналіз узагальнення теоретичних засад та приведення рекомендацій щодо ефективності обліку основних засобів на сучасних підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціонування будь-якого підприємства неможливе без наявності та використання основних засобів. Так, Л.В. Гуцаленко, А.С. Гловюк, І.В. Ковальчук у своїх роботах доходять висновку, що основні засоби розцінюються як засоби праці, які мають вартість, функціонують у виробництві підприємства тривалий час, не змінюючи свою споживчу форму, вартість яких переноситься конкретною працею на вартість виробленої продукції [10, с. 742].

Основні засоби в економічній термінології визначаються як синонім поняття основних фондів, які також використовуються як засоби праці та діють у незмінній натуральній формі протягом тривалого часу, а також втрачають свою вартість частинами.

Для більш зручного складання звітності необхідно чітко вести облік основних засобів. Планування відтворення основних засобів, проведення їх переоцінки та інвентаризації потребує згрупування об'єктів основних засобів підприємства, тобто необхідно їх класифікувати за ознаками. Під класифікацією основних засобів розуміють групування основних засобів за певними ознаками.

Так, згідно з типовою класифікацією, основні засоби групують за приналежністю (власні та орендовані), їх використанням (діючі та недіючі) та призначенням (виробничі та невиробничі).

Власні основні засоби можуть бути сформовані підприємством за рахунок статутного капіталу та власних коштів підприємства. Щодо орендованих основних засобів, то такі засоби не належать підприємству та можуть бути використані в господарській діяльності підприємства лише за наявності договору оренди. Такі основні засоби будуть відображені лише орендодавцем у балансі, тобто виключається подвійний облік цих засобів.

Основні засоби, які перебувають в експлуатації, класифікуються як діючі основні засоби. Також до цієї класифікації включені основні засоби, які можуть тимчасово не використовуватись або здані в оренду на підставі договору оренди.

Основні засоби залежно від характеру участі в процесі виробництва поділяються на виробничі та невиробничі основні засоби. Під виробничими основними засобами розуміють засоби, які безпосередньо беруть участь у виробничій діяльності підприємства. Щодо невиробничих засобів, то під ними розуміють засоби, які не беруть участі у виробничому процесі, але призначені зазначай для комунального обслуговування або культурних та побутових потреб, які не відповідають виробничій сфері підприємства.

Згідно з вищевказаною класифікацією можна дійти висновку, що діюча типова класи-

Класифікація ОЗ в бухгалтерському обліку (рахунок 10)

Основні засоби (рахунок 10)			Інші необоротні матеріальні активи (рахунок 11)		
№	група	субрахунок	№	група	субрахунок
01	02	03	04	05	06
1	Земельні ділянки	101	10	Бібліотечні фонди	111
2	Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	102	11	Малоцінні необоротні матеріальні активи	112
3	Будівлі, споруди та передавальні пристрої	103		Тимчасові (нетитульні) споруди	113
4	Машини та обладнання, електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми	104		Природні ресурси	114
				Інвентарна тара	115
				Предмети прокату	116
5	Транспортні засоби	105			
6	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	106			
7	Тварини	107			
8	Багаторічні насадження	108			
9	Інші основні засоби (усі ті, які не увійшли до груп 2–8 та 12–15 ОЗ)	109			

фікація групує основні засоби за їх функціональним призначенням, приналежністю та використанням [6].

Класифікація за Податковим Кодексом України має наближений характер до бухгалтерської класифікації основних засобів згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби» [8].

Чітко згрупована класифікація основних засобів допомагає підприємству ефективно вести облік основних засобів в автоматизованих системах управління, що поліпшує організаційну систему обліку.

Розглядаючи сучасну правову базу України, можемо відзначити, що в Україні створена нормативно-правова база щодо питань обліку та використання основних засобів. Законодавчо-нормативні документи, які стосуються ведення обліку основних засобів на підприємстві, можна поділити на декілька груп.

Аналізуючи табл. 4, можемо дійти висновку, що в Україні є діюча нормативно-правова база, яка має бути використана на кожному підприємстві. Під час ведення обліку основних засобів необхідно спершу відзначити основні законодавчі документи, які мають бути використані бухгалтером на підприємстві, якими є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарти) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», Методичні рекомендації по бухгалтерському

обліку основних засобів та Податковий кодекс України [11, с. 911].

Основні засоби є важливою складовою функціонування підприємства. Однак вони потребують постійного контролю за ефективністю їх використання. Більшість вчених постійно досліджує та аналізує питання ефективності обліку основних засобів, адже кожне підприємство має отримувати повну та правду інформацію щодо них.

В сучасній економіці існує низка проблем, які знижують ефективність використання основних засобів на підприємстві та мають негативний вплив на виробничий процес і процес управління на підприємстві.

Проаналізувавши можливість виценаведених недоліків організації обліку основних засобів, бачимо, що необхідно знайти підходи до підвищення ефективності контролю основних засобів. Одним з таких підходів є проведення внутрішньої перевірки основних засобів. Людина, яка займається цією перевіркою, називається контролером. Він відрізняється від ревізора тим, що його дії консультативні; він має знати не тільки бухгалтерський облік та бухгалтерську звітність, але й юридичні закони та економічні права; він аналізує ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Контролер зобов'язаний перевіряти стан обліку основних засобів, їх наявність та ефективність використання, встановлювати пра-

Таблиця 3

**Класифікація основних засобів та інших необоротних активів
згідно з Податковим кодексом України**

<i>Основні засоби</i>		
Номер групи	Визначення за Податковим кодексом України	Мінімально допустимий строк корисного використання, років
01	02	03
2	Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом. Згідно з підпунктом 14.1.75 Податкового кодексу України поліпшення земель – це результати будь-яких заходів, що приводять до зміни якісних характеристик земельної ділянки та її вартості. До них належать матеріальні об'єкти, розташовані в межах земельної ділянки, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення, а також результати господарської діяльності або проведення певного виду робіт (зміна рельєфу, поліпшення ґрунтів, розміщення посівів, багаторічних насаджень, інженерної інфраструктури тощо).	15
3	Будівлі. Згідно з підпунктом 14.1.15 Податкового кодексу України будівлі – це земельні поліпшення, що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несуче-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення майна, тварин, рослин, збереження інших матеріальних цінностей, провадження економічної діяльності.	20
	Споруди. Згідно з підпунктом 14.1.238 Податкового кодексу України споруди – це земельні поліпшення, що не належать до будівель та призначені для виконання спеціальних технічних функцій.	15
	Передавальні пристрої. Згідно з підпунктом 14.1.143 Податкового кодексу України передавальні пристрої – це земельні поліпшення, створені для виконання спеціальних функцій з передачі енергії, речовини, сигналу, інформації тощо будь-якого походження та виду на відстань (лінії електропередачі, трубопроводи, водопроводи, теплові та газові мережі, лінії зв'язку тощо).	10
4	Машини й обладнання.	5
	зокрема, електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (зокрема, стільникові), мікрофони та рації, вартість яких перевищує 2 500 грн.	2
5	Транспортні засоби.	5
6	Інструменти, прилади, інвентар (меблі).	4
7	Тварини.	6
8	Багаторічні насадження.	10
9	Інші основні засоби (усі ті, які не увійшли до груп 2–8 та 12–15 ОЗ).	12
12	Тимчасові (нетитульні) споруди.	5
13	Природні ресурси.	–
14	Інвентарна тара.	6
15	Предмети прокату.	5
<i>Інші необоротні активи</i>		
Номер групи	Назва та визначення за Податковим кодексом України	Мінімально допустимий строк корисного використання, років
01	02	03
1	Земельні ділянки. Згідно з підпунктом 14.1.74 Податкового кодексу України земельна ділянка – це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням, а також з визначеними щодо неї правами.	–
10	Бібліотечні фонди.	–
11	Малоцінні необоротні матеріальні активи. Згідно з підпунктом 14.1.138 Податкового кодексу України малоцінні необоротні активи – це матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання яких у господарській діяльності становить понад року (або операційного циклу, якщо він триваліший за рік) з дати введення в експлуатацію та вартість яких не більше 6 000 грн.	–
16	Довгострокові біологічні активи.	7

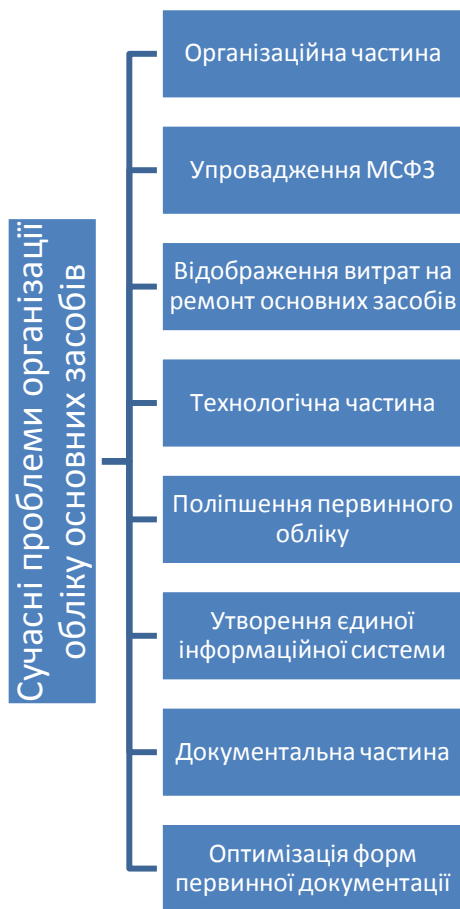

Рис. 1. Сучасні проблеми організації обліку основних засобів [12]

вильність надходження та вибуття основних засобів, правильність нарахування зносу, правильність оцінювання основних засобів під час їх реалізації. Також контролер зобов'язаний перевіряти правомірність та своєчасність віднесення результатів від ліквідації на фінансову та господарську діяльність підприємства, перевіряти достовірність та правильність віднесення суми переоцінки основних засобів у бухгалтерському обліку.

Однією з найголовніших проблем, яка постає перед підприємством, є складність оцінювання основних засобів та вибору вартості. Більшість вітчизняних підприємств використовує в національній обліковій практиці традиційно розроблений спосіб відображення основних засобів за первісною вартістю.

Первісна вартість основних засобів = Ц + Т + М, (1)

де Ц – ціна обладнання, грн; Т – витрати на транспортну доставку, грн; М – витрати на монтаж, грн.

Використання первісної вартості може негативно вплинути на фінансово-господарську діяльність підприємства в умовах інфляції. Це пояснюється тим, що навіть якщо ціни на ринку залишаються незмінними, то потенціал основних

засобів змінюється, строк служби основних засобів скорочується, отже, вони стають морально застарілими. Так, якщо підприємством були придбані основні засоби з однаковою характеристикою, але в різний час, вони матимуть різну вартість. Для цього підприємству потрібно постійно проводити переоцінку основних засобів, що збільшують витрати підприємства та впливають на кінцевий фінансовий результат.

Згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» справедлива вартість – це сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату. Використання цього поняття не є сумісним, оскільки ціни на ринку не можна назвати справедливими. Ринкові ціни не будуть однаково справедливими для учасників ринку, а саме продавця та покупця [6].

Підприємства мають акцентувати увагу на тому, що під час вибору об'єктивного методу оцінювання основних засобів не існує оцінки, яка могла би задовольнити потреби кожного суб'єкта господарювання.

Контроль основних засобів у бухгалтерському обліку потребує вдосконалення щодо методологічних та організаційних аспектів діяльності підприємств, а також їх узгодження з нормативно-законодавчими актами.

Також необхідно звернути уваги на первинно-облікову інформацію про рух основних засобів. Будь-які зміни щодо основних засобів підприємства вказані у спеціалізованих регістрах. Постійні реквізити у спеціалізованих інвентарних картках форми ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів», ОЗ-7 «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів», ОЗ-8 «Картка обліку руху основних засобів», які майже не відрізняються за змістом. Якщо порівняти форми ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів», ОЗ-7 «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів», ОЗ-8 «Картка обліку руху основних засобів» із формою ОЗ-1 «Акт приймання-передачі основних засобів», то можна побачити, що у формах ОЗ-6, ОЗ-7, ОЗ-8 немає даних щодо висновку приймальної комісії та її підписів.

Висновки. Якщо здійснити низку модифікацій щодо обліку руху основних засобів, то можна зробити універсальну спеціалізовану форму обліку руху основних засобів, в якій буде записана інформація як інвентарної картки, так й акту прийому-передачі основних засобів. Модифікована спеціалізована картка обліку руху основних засобів дасть змогу знизити трудомісткість облікових робіт, скоротити документообіг та посилити контроль обліку основних засобів, що є важливою складовою перевірки та контролю основних засобів.

Основними підходами до вдосконалення організації обліку основних засобів є необхідність удосконалювати теоретичні та практичні засади організації обліку.

Таблиця 4

Класифікація законодавчо-нормативних документів

Назва групи	Законодавчо-нормативні документи
Група 1	Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».
Група 2	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби». Усього розроблено 35 П(С)БО, які регулюють методологічні засади ведення обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій.
Група 3	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків; Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів; Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку; інші нормативно-правові акти.
Група 4	Наказ про облікову політику підприємства; Робочий план рахунків для обліку необоротних матеріальних активів; Наказ про проведення інвентаризації; посадові інструкції; графіки документообігу та інвентаризації; регламенти бухгалтерських та інших адміністративних служб та порядок організації та реалізації внутрішнього контролю. Четверта законодавчо-нормативна група має бути сформована на кожному підприємстві згідно з її системою управління.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Мордвінцева Т.В., Стулей К.О. Основні засоби підприємства: економічна сутність. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 2 (19). С. 90–94.
2. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2011. № 3 (21). С. 23–31.
3. Сук Л.К. Фінансовий облік : навчальний посібник. 2-ге вид. Київ, 2012. 647 с.
4. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. № 7. С. 20–27.
5. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. № 7. С. 20–27.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27 травня 2000 року зі змінами від 18 червня 2015 року. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021472.html> (дата звернення: 21.03.2019).
7. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00> (дата звернення: 25.03.2019).
8. Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112. Редакція від 1 березня 2019 року, підстава № 2628-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 03.04.2019).
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Редакція від 1 січня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (дата звернення: 05.04.2019).
10. Гуцаленко Л.В., Гловюк А.С., Ковальчук І.В. Організація обліку та аудиту основних засобів. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 741–747. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/123.pdf (дата звернення: 10.04.2019).
11. Ковальчук Н.О., Побіжан Т.А. Аналіз стану основних засобів на підприємствах України. *Молодий вчений*. 2017. № 10. С. 910–914. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/206.pdf> (дата звернення: 15.04.2019).
12. Радіонова Н.Й., Ременюк Л.М. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку і контролю основних засобів. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/75.pdf (дата звернення: 29.04.2019).